

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Land 1 ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Περιγραφή

Ο δείκτης περιγράφει την έκταση που χρησιμοποιείται για την εκάστοτε δραστηριότητα (κατοικίες, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, γραφεία, δάση, γεωργία κλπ.) και το ποσοστό της έκτασης στο σύνολο της περιοχής ευθύνης του ΟΡΘ.

Σημασία του δείκτη

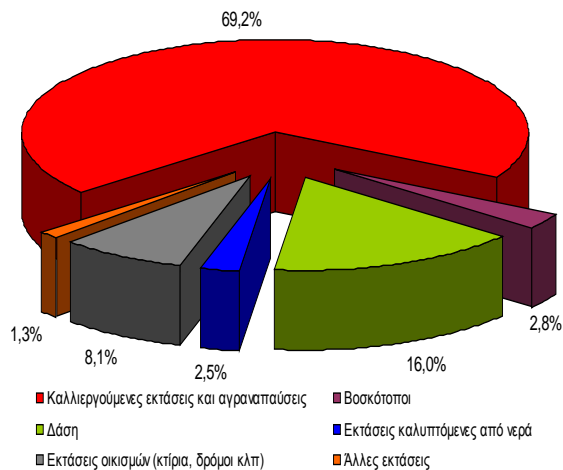
Ο δείκτης Land 1 «Χρήσεις γης» επιλέχθηκε να ενσωματωθεί στο Σύστημα καθώς οι χρήσεις γης και οι αντίστοιχες αποφάσεις και επιλογές παίζουν κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση του αστικού περιβάλλοντος. Κακές πρακτικές διαχείρισης μπορούν να οδηγήσουν στην οικιστική ή βιομηχανική ανάπτυξη σε ακατάλληλες γεωλογικά περιοχές και ευαίσθητα οικοσυστήματα ή δασικές εκτάσεις. Επίσης, η ύπαρξη ασυμβίβαστων χρήσεων γης, όπως η γειτνίαση της πόλης με τη βιομηχανία, ή η ύπαρξη παράνομων μεταποιητικών δραστηριοτήτων μέσα στον αστικό ιστό, μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντική περιβαλλοντική υποβάθμιση. Διαχρονικά η αύξηση των αδιαπέρατων επιφανειών και η ελάττωση των δασικών εκτάσεων και των εκτάσεων που καλύπτονται από νερά εντείνουν την περιβαλλοντική υποβάθμιση.

Μεθοδολογία υπολογισμού

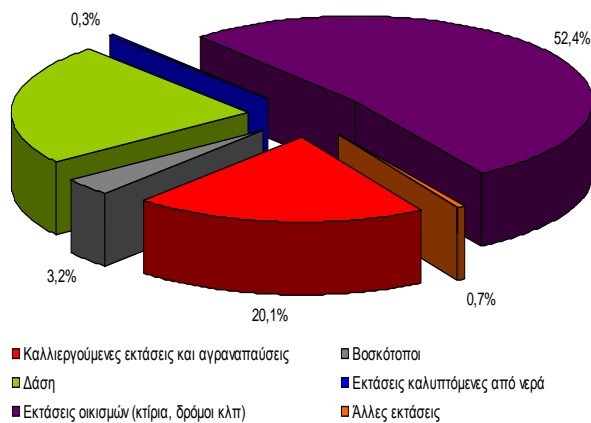
Τα ποσοστά των χρήσεων γης εξάγονται από τη συνολική έκταση που καλύπτεται από την εκάστοτε χρήση. Οι εκτάσεις των επιμέρους χρήσεων γης υπολογίζονται από στοιχεία που διατηρεί η ΕΣΥΕ.

Πορεία του δείκτη

Όπως φαίνεται στην Εικόνα 1, στην ΕΠΘ το μεγαλύτερο ποσοστό (69,2%) καλύπτεται από καλλιέργειες, με τις υπόλοιπες χρήσεις να καλύπτουν σημαντικά μικρότερα ποσοστά: 16,0% δάση, 8,1% εκτάσεις οικισμών, δίκτυα συγκοινωνιών, βιομηχανία κλπ., 2,8% βοσκότοποι, 2,5% καλύπτεται από νερά και 1,3% από λοιπές εκτάσεις. Στο ΠΣΘ, το 52,4% της επιφάνειας καλύπτεται από εκτάσεις οικισμών, το 23,4% από δάση, το 20,1% από καλλιεργούμενες εκτάσεις, το 3,2% από βοσκότοπους, το 0,3% καλύπτεται από νερά και 0,7% από άλλες εκτάσεις. Από τα παραπάνω ποσοστά, παρατηρείται μια σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στην ΕΠΘ και το ΠΣΘ, κυρίως σε ότι αφορά στις εκτάσεις οικισμών και τις καλλιεργούμενες εκτάσεις. Ακόμα και εντός του ΠΣΘ, οι ποσοστιαίες διακυμάνσεις είναι σημαντικές, με τις εκτάσεις οικισμών να καλύπτουν από το 100% της επιφάνειας περιοχών όπως ο Δήμος Σταυρούπολης και Αμπελοκήπων, έως το 22% του Δήμου Πυλαίας.

Εικόνα 1: Ποσοστιαία κατανομή χρήσεων γης για την ΕΠΘ (1999-2000)

Εικόνα 2: Ποσοστιαία κατανομή χρήσεων γης για το ΠΣΘ (1999-2000)

Πίνακας 1: Χρήσεις γης για το Νομό Θεσ/νίκης και την ΕΠΘ για το 1999-2000 (σε km²)

Περιοχή	Σύνολο εκτάσεων	ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ						ΔΑΣΗ ΗΜΙ-ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ				ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΝΕΡΑ			ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ				
		Αρόσιμη γη	Μόνιμες καλλιέργειες	Βοσκότοποι - Μεταβατικές δασώδεις / θαμνώδεις εκτάσεις	Βοσκότοποι - συνδυασμοί θαμνώδους ή/και πουόδους βλάστησης	Βοσκότοποι - εκτάσεις με αραή ή καθόλου βλάστηση	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	Δάση	Μεταβατικές δασώδεις - θαμνώδεις εκτάσεις	Συνδυασμοί θαμνώδους ή και πουόδους βλάστησης	Εκτάσεις με αραή ή καθόλου βλάστηση	Χερσαία ύδατα	Εσωτερικές υγρές ζώνες	Παραθαλάσσιες υγρές ζώνες	Αστική δόμηση	Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες	Δίκτυα συγκοινωνιών	Ορυχεία, χώροι διάθεσης αποβλήτων και εργοστάσια	Τεχνητές, μη γεωργικές ζώνες πρασίνου, χώροι αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	3.680,9	1.318,3	27,6	14,9	202,0	38,0	627,2	531,1	159,6	411,9	42,5	114,1	1,0	38,1	123,6	21,6	6,9	2,5	0,0
ΕΠΘ	1.577,2	823,8	16,8	0,2	26,3	17,1	251,7	106,1	15,6	130,9	18,7	9,7	0,8	28,7	100,5	21,6	6,3	2,5	0,0

Η έλλειψη χρονοσειράς αποτελεί το κυριότερο πρόβλημα και ως εκ τούτου προτείνεται η συστηματικότερη παρακολούθηση της εξέλιξης των χρήσεων γης στην ΕΠΘ. Σε δεύτερο βαθμό παρατηρήθηκε αναντιστοιχία στην κατηγοριοποίηση των χρήσεων γης όπως αυτές δίνονται από την ΕΣΥΕ, σε σχέση με τον τρόπο που

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

δίνονται στο από 23/2/1987 ΠΔ «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης» (ΦΕΚ 166Δ/6.3.1987), το οποίο ορίζει το περιεχόμενο χρήσεων γης των εντός σχεδίου περιοχών, καθώς και των κατηγοριών που χρησιμοποιούνται κατά την εκπόνηση Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων για το χαρακτηρισμό των εκτός σχεδίου περιοχών. Έτσι, η εύρεση της πληροφορίας, αλλά και η σύγκρισή της με άλλες περιοχές και η αξιοποίησή της από τους Φορείς καθίσταται δυσχερής.